

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Poznaniu

LPO.410.033.05.2021

Pan
Paweł Olszewski
„Skup Sprzedaż Pierza i Puchu Export-Import
Olszewski Paweł”
Władimirów 8a
62-530 Kazimierz Biskupi

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/21/018 Efekty wybranych działań państwa podejmowanych w celu łagodzenia skutków epidemii w gospodarce

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Skup Sprzedaż Pierza i Puchu Export-Import Olszewski Paweł, Władimirów 8a, 62-530 Kazimierz Biskupi (dalej: przedsiębiorca ¹ lub beneficjent)
Kierownik jednostki kontrolowanej	Paweł Olszewski od 31 stycznia 1996 r. (dalej: właściciel)
Zakres przedmiotowy kontroli	Wnioskowanie, wykorzystanie i rozliczenie środków publicznych otrzymanych w ramach instrumentów pomocowych przeciwdziałających skutkom COVID-19
Okres objęty kontrolą	2020-2021 (I połowa) ²
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 3 pkt 5 oraz 5a ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ³
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Poznaniu
Kontroler	Ewa Kruszyńska, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LPO/173/2021 z 8 listopada 2021 r.

(akta kontroli str. 1)

---

¹ W rozumieniu art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. - Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2021 r. poz. 162, ze zm.), działający pod firmą „Skup Sprzedaż Pierza i Puchu Export-Import Olszewski Paweł”, w rozumieniu art. 43² ust. 1 w zw. z art. 43⁴ ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (Dz. U. z 2020 r. poz. 1740, ze zm.).

² Z wykorzystaniem dowodów wykraczających poza ten okres, mających istotne znaczenie dla kontrolowanej działalności.

³ Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: ustawa o NIK.

II. Ocena ogólna⁴ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Wnioskowanie przez przedsiębiorcę w latach 2020-2021 (I połowa) o środki publiczne w łącznej wysokości 3 570 539,03 zł, stanowiące pomoc w przeciwdziałaniu negatywnym skutkom epidemii COVID-19 oferowaną przez państwo w formie przelewu na rachunek bankowy, było zasadne⁵. Dzięki wsparciu przedsiębiorca zachował ciągłość działalności przedsiębiorstwa i stan zatrudnienia na przestrzeni 2020 r. na zbliżonym poziomie. W 2021 r. zatrudnienie wzrosło o 25%.

Beneficjent terminowo przedłożył rozliczenia otrzymanych środków. Dominującą część przyznanego wsparcia stanowiła udzielona z Polskiego Funduszu Rozwoju (dalej: PFR) subwencja finansowa w kwocie 3 500,0 tys. zł, a przedsiębiorca spełnił warunki niezbędne do jej umorzenia w całości. Kwotę wsparcia otrzymanego z Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Poznaniu (dalej: WUP) na rzecz ochrony miejsc pracy, tj. 70 539,03 zł, przedsiębiorca wykorzystał w 66,8%, a pozostałe środki zwrócił, z tym że część z odsetkami po ponownym rozliczeniu. Zwrot tych środków wynikał przede wszystkim z faktu otrzymania wsparcia z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (dalej: ZUS) w formie pomocy publicznej polegającej na zwolnieniu z obowiązku opłacania części należności z tytułu składek od wynagrodzeń pracowników.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

OBSZAR

Wnioskowanie, wykorzystanie i rozliczenie środków publicznych otrzymanych w ramach instrumentów pomocowych przeciwdziałających skutkom COVID-19

Opis stanu faktycznego

1. W latach 2020-2021 (I połowa) przedsiębiorca skierował sześć wniosków o pomoc w przeciwdziałaniu negatywnym skutkom epidemii COVID-19. Wnioski te dotyczyły następujących rodzajów instrumentów pomocy:

- świadczeń na rzecz ochrony miejsc pracy ze środków Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych (dalej: FGŚP) na dofinansowanie wynagrodzenia pracowników objętych przestojem ekonomicznym albo obniżonym wymiarem czasu pracy, w następstwie wystąpienia COVID-19⁶ - jeden wniosek, o którym szerzej w pkt III.1.1. niniejszego wystąpienia pokontrolnego,
- subwencji finansowej w ramach rządowego programu pt. „Tarcza finansowa Polskiego Funduszu Rozwoju dla Małych i Średnich Firm” (dalej: program tarcza finansowa PFR 1.0.) - dwa wnioski, o których szerzej w pkt III.1.2. niniejszego wystąpienia pokontrolnego,
- zwolnienia z ZUS z obowiązku opłacania części należności z tytułu składek za miesiące: marzec, kwiecień i maj 2020 r. - trzy wnioski o pomoc w łącznej wysokości 37 669,99 zł (pomoc nieobjęta badaniem NIK).

(akta kontroli str. 3-9)

⁴ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną, jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁵ Dane wykazane we wnioskach i w rozliczeniach otrzymanej pomocy finansowej, w zakresie w jakim podlegały kontroli NIK, wynikały przede wszystkim z dokumentów przedłożonych przez przedsiębiorcę.

⁶ Pomoc, o której mowa w art. 15g ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz. U. z 2021 r. poz. 2095, ze zm., dalej: ustawa o COVID-19).

1.1. Przedsiębiorca zawniósł⁷ 1 kwietnia 2020 r. do WUP o przyznanie świadczenia w łącznej wysokości 70 539,03 zł na rzecz ochrony miejsc pracy ze środków FGŚP, na dofinansowanie wynagrodzenia 17 pracowników objętych obniżonym wymiarem czasu pracy, w następstwie wystąpienia COVID-19. Z kwoty tej 60 238,29 zł dotyczyło dofinansowania wynagrodzeń pracowników, a 10 300,74 zł pokrycia składek na ubezpieczenia społeczne pracowników, należnych od pracodawcy od kwoty dofinansowania do wynagrodzenia. Załączniki do wniosku stanowiły: kopia porozumienia⁸ z określonymi warunkami i trybem wykonywania pracy w okresie obniżonego wymiaru czasu pracy; umowa przedsiębiorcy z WUP o wypłatę świadczeń; wykaz pracowników uprawnionych do świadczeń wypłacanych z FGŚP. Ww. porozumienie zawarte zostało 1 kwietnia 2020 r. z przedstawicielami pracowników i dotyczyło obniżenia o 20% wymiaru czasu pracy oraz wynagrodzeń wszystkich pracowników zatrudnionych na podstawie umowy o pracę na okres trzech miesięcy, począwszy od 1 kwietnia 2020 r. W porozumieniu zapisano, że nie obejmuje ono osób przebywających na urloпах macierzyńskich, wychowawczych, na zwolnieniach lekarskich i świadczeniach rehabilitacyjnych oraz osób współpracujących zatrudnionych na podstawie umowy o pracę.

We wniosku z 1 kwietnia 2020 r. przedsiębiorca oświadczył, że:

- w okresie dwóch kolejnych miesięcy, liczonych od dnia 1 lutego 2020 r., jego obroty gospodarcze spadły nie mniej niż o 15%,
- nie zalegał z uregulowaniem zobowiązań podatkowych, składek na ubezpieczenie społeczne, ubezpieczenie zdrowotne,
- wniosek nie obejmuje pracowników, którzy w miesiącu poprzedzającym miesiąc złożenia wniosku uzyskali wynagrodzenie wyższe niż 300% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia z poprzedniego kwartału, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego na podstawie przepisów o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, obowiązującego na dzień złożenia wniosku,
- odprowadził składki na ubezpieczenie społeczne od wynagrodzeń pracowników ujętych w wykazie pracowników dołączonym do wniosku.

(akta kontroli str. 10-20)

Analiza NIK, dokonana na podstawie przychodów netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów podanych przez przedsiębiorcę w rachunku zysków i strat⁹, wykazała, że łączne obroty gospodarcze przedsiębiorcy z lutego i marca 2020 r. spadły o 70,2% w porównaniu do łącznych obrotów z analogicznych dwóch miesięcy roku poprzedniego. Analiza NIK wykazała również, że w miesiącu poprzedzającym złożenie wniosku, wynagrodzenie pracowników wskazanych do objęcia dofinansowaniem nie przekroczyło 300% przeciętnego wynagrodzenia¹⁰, a przedsiębiorca odprowadził składki na ubezpieczenie społeczne od wynagrodzeń pracowników ujętych w wykazie pracowników dołączonym do wniosku.

(akta kontroli str. 21-37, 40-42, 52-54, 122)

⁷ Za pośrednictwem portalu internetowego: www.praca.gov.pl

⁸ O którym mowa w art. 15g ust. 11-14 ustawy o COVID-19.

⁹ Pozycje: A.I. Przychody netto ze sprzedaży produktów i A.II. Przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów, rachunku zysków i strat za miesiące: styczeń, luty i marzec 2019 r. oraz styczeń, luty i marzec 2020 r.

¹⁰ Zgodnie z komunikatem Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego z dnia 11 lutego 2020 r. w sprawie przeciętnego wynagrodzenia w czwartym kwartale 2019 r. (M.P. poz. 171), wynagrodzenie to wyniosło 5 198,58 zł.

Na podstawie umowy z WUP¹¹, przedsiębiorca otrzymał środki, o które wnioskował, w trzech równych transzach (po 23 513,01 zł) w dniach: 27 kwietnia, 27 maja i 29 czerwca 2020 r. W ramach tej umowy przedsiębiorca zobowiązał się, że nie wypowiedzie umowy o pracę z przyczyn nie dotyczących pracownika w okresie pobierania przez pracowników świadczeń na dofinansowanie ich wynagrodzeń oraz w okresie kolejnych miesięcy odpowiadających długością liczbę miesięcy pobierania przez pracownika tych świadczeń.

(akta kontroli str. 9, 15)

Dokument „Rozliczenie wniosku w zakresie otrzymanych środków na ochronę miejsc pracy z FGŚP” beneficjent złożył do WUP 22 lipca 2020 r., tj. w terminie 30 dni, o którym mowa w § 3 ust. 1 umowy o numerze tożsamym z numerem załączonego wniosku. Załączniki do tego dokumentu stanowiły: wykaz 17 pracowników, którym przekazano pomoc otrzymaną z FGŚP za każdy miesiąc, w którym została przyznana pomoc; trzy wyciągi bankowe za miesiące: kwiecień, maj i czerwiec 2020 r. obejmujące przelewy wynagrodzeń pracowników; zbiorcze potwierdzenie przelewów dotyczące odprowadzenia składek do ZUS za miesiące kwiecień i czerwiec 2020 r. oraz wyjaśnienie¹² dotyczące potwierdzeń przelewów na rzecz ZUS za trzy miesiące: kwiecień, maj i czerwiec 2020 r.; zbiorcze potwierdzenie przelewów zaliczek na podatek dochodowy PIT-4R za miesiąc: kwiecień, maj i czerwiec 2020 r.; informacja o nieobecnościach z tytułu choroby dwóch pracowników.

W dokumencie rozliczeniowym z 22 lipca 2020 r., przedsiębiorca nie zaznaczył oświadczenia o następującej treści: „nie skorzystałem ze zwolnień w opłacaniu składek na ZUS, a w związku z tym, całą otrzymaną na ten cel kwotę z FGŚP w ramach pomocy na dofinansowanie wynagrodzenia pracowników objętych przestojem ekonomicznym albo obniżonym wymiarem czasu pracy, w następstwie wystąpienia COVID-19 wykorzystałem zgodnie z przeznaczeniem”.

Z dokonanego przez beneficjenta rozliczenia wynikało, że otrzymane z FGŚP środki w kwietniu i maju na pokrycie wynagrodzenia pracowników wykorzystał częściowo w łącznej wysokości 31 472,62 zł oraz nie wykorzystał w ogóle środków w łącznej wysokości 6 867,16 zł na pokrycie należnych od pracodawcy składek na ubezpieczenia społeczne pracowników. Środki w wysokości 15 553,40 zł zostały zwrócone do WUP przelewem z 22 lipca 2020 r. Według ww. rozliczenia, środki otrzymane z FGŚP w czerwcu przedsiębiorca wykorzystał w całości.

(akta kontroli str. 77-102)

W piśmie z 6 listopada 2020 r.¹³ Wicedyrektor WUP poinformował beneficjenta, że wstępna weryfikacja rozliczenia otrzymanych środków z FGŚP i dokumentacji potwierdzającej wykorzystanie otrzymanego dofinansowania zgodnie z przeznaczeniem, została zakończona wynikiem negatywnym z powodu braków w dokumentacji. Nie przedłożono bowiem w odpowiednim kalkulatorze, dostępnym wraz z instrukcją do przygotowania na stronie Publicznych Służb Zatrudnienia, wykazu pracowników, którym przekazano pomoc otrzymaną z FGŚP za każdy miesiąc, w jakim pomoc została przyznana, a także nie przedłożono zbiorczego

¹¹ Umowa nr 30000/CV-19/10080592 (numer umowy tożsamy z numerem wniosku) obowiązująca od dnia 27 kwietnia 2020 r.; brak daty zawarcia umowy.

¹² Przedsiębiorca wskazał w nim, że uzyskał zwolnienie od opłacania 50% składek ZUS w miesiącach: marzec, kwiecień, maj 2020 r. Ponieważ należność z tytułu składek za pierwszy miesiąc zwolnienia, tj. marzec, zapłacona została w pełnej wysokości, to powstała nadpłata rozliczana była na poczet należności za kolejne miesiące.

¹³ Znak pisma: WUP XXIV/1.3/0922/5/2020.

potwierdzenia dokonania przelewu z tytułu składek ZUS za każdy miesiąc otrzymanego wsparcia. W piśmie tym zawarto również pouczenie, że w przypadku, gdy przedsiębiorca otrzymał zwolnienie z opłacania należności z tytułu składek ZUS za trzy miesiące, należy zwrócić otrzymaną z WUP kwotę przeznaczoną na pokrycie składek na ubezpieczenia pracowników.

(akta kontroli str. 103-106)

W odpowiedzi na ww. pismo WUP, beneficjent złożył 23 listopada 2020 r. kolejny dokument „Rozliczenie wniosku w zakresie otrzymanych środków na ochronę miejsc pracy z FGŚP” oraz przesłał ww. wykaz pracowników w kalkulatorze. Z ponownego rozliczenia wynikało, że otrzymane z FGŚP środki w kwietniu, maju i czerwcu na pokrycie wynagrodzenia pracowników, przedsiębiorca wykorzystał częściowo, w łącznej wysokości 47 138,99 zł, oraz nie wykorzystał w ogóle środków w łącznej wysokości 10 300,74 zł na pokrycie należnych od pracodawcy składek na ubezpieczenia społeczne pracowników. Środki w wysokości 7 846,64 zł zostały zwrócone do WUP przelewem z 2 grudnia 2020 r.

(akta kontroli str. 107-121)

WUP, po ponownej wstępnej weryfikacji rozliczenia złożonego 23 listopada 2020 r.¹⁴, ustalił, że beneficjent skorzystał ze zwolnienia w opłacaniu składek na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne w ZUS za okres trzech miesięcy¹⁵ i w związku z tym był zobowiązany do zwrotu całości otrzymanych z FGŚP środków na pokrycie składek od wnioskowanych wynagrodzeń. WUP skierował do beneficjenta wezwanie z 17 lutego 2022 r.¹⁶ do zwrotu środków z tytułu wykorzystania ich niezgodnie z warunkami określonymi w umowie lub we wniosku w wysokości 268,93 zł oraz odsetek od tej kwoty w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych, do naliczenia których zobowiązano beneficjenta za okres od 3 grudnia 2020 r. do dnia wpłaty włącznie. W uzasadnieniu ww. wezwania podano m.in., że „z uwagi na zwolnienie beneficjenta z opłacania składek na ZUS, otrzymane z WUP środki nie mogły być przeznaczone na ten cel, a zatem nie zostały wykorzystane zgodnie z zapisami umowy. Biorąc powyższe ustalenia pod uwagę, należy uznać, że beneficjent naruszył w tym zakresie zapis § 5 ust. 2 umowy, a zatem zobowiązany jest do zwrotu ww. środków wykorzystanych niezgodnie z warunkami określonymi w umowie lub we wniosku z tytułu składek za czerwiec 2020 r. w kwocie 7 745,84 zł wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych, liczonymi od dnia otrzymania transzy do dnia ich zwrotu. Jednocześnie po złożeniu 23.11.2020 r. korekty rozliczenia ustalono, że beneficjent nie wykorzystał dodatkowej części dofinansowania do wynagrodzeń pracowników w kwocie 100,80 zł, którą należało zwrócić na rachunek bankowy tut. Urzędu w terminie 30 dni od zakończenia okresu dofinansowania, tj. do 30 lipca 2020 r. Beneficjent dokonał zwrotu pozostałej części środków w łącznej kwocie 7 846,64 zł dopiero 2 grudnia 2020 r. – jednakże od tej kwoty nie zostały naliczone i wpłacone odsetki. Dlatego, na podstawie § 5 ust. 1 i 2 umowy (...)” naliczono odsetki za nieterminowy zwrot pozostałej części niewykorzystanych środków w kwocie 100,80 zł za okres od 31 lipca do 2 grudnia 2020 r. oraz naliczono odsetki za zwrot środków wykorzystanych niezgodnie z warunkami określonymi w umowie

¹⁴ Weryfikacja dokonana w lutym 2022 r., w związku z kontrolą NIK w temacie efektów wybranych działań państwa podejmowanych w celu łagodzenia skutków epidemii w gospodarce (P/21/018) przeprowadzaną w WUP.

¹⁵ Za miesiące: marzec, kwiecień i maj 2020 r. w łącznej kwocie 37 669,99 zł.

¹⁶ Pismo nr WUP XXIV/1.3/0922/5/2020.

od kwoty 7 745,84 zł (ZUS za czerwiec 2020 r.) za okres od 29 czerwca do 2 grudnia 2020 r.

Z otrzymanych środków w wysokości 70 539,03 zł, beneficjent zwrócił łącznie 23 400,04 zł (33,2%) oraz odsetki w kwocie 294,93 zł.

(akta kontroli str. 422-435)

Szczegółowemu badaniu NIK, poddano wymiar czasu pracy, w okresie od 1 kwietnia do 30 czerwca 2020 r., pracowników objętych dofinansowaniem ze środków FGŚP oraz utrzymanie ich zatrudnienia w okresie od 1 lipca do 30 września 2020 r. Ustalono, że pracownikom tym obniżono wymiar czasu pracy o 1/5 etatu przez trzy miesiące: kwiecień, maj i czerwiec 2020 r., a w okresie od kwietnia do września przedsiębiorca nie wypowiedział umowy o pracę z przyczyn nie dotyczących pracownika. Jeden pracownik w dniu 12 sierpnia 2020 r. złożył wniosek o rozwiązanie umowy na mocy porozumienia stron i z tym dniem umowa ta została rozwiązana.

(akta kontroli str. 122-125)

1.2. Dnia 29 kwietnia 2020 r. przedsiębiorca zawnioskował, za pośrednictwem banku, do Polskiego Funduszu Rozwoju S.A. (dalej: PFR) o subwencję finansową w wysokości 3 500,0 tys. zł. Po negatywnej decyzji PFR z 29 kwietnia 2020 r., zawnioskował o nią ponownie 1 maja 2020 r. i tym razem wniosek został rozpatrzony pozytywnie.

W wyniku analizy porównawczej danych lub oświadczeń zawartych w obu wnioskach, w zakresie spełnienia kryteriów wymaganych do uzyskania pomocy, dokonanej w oparciu o dane zawarte w dokumentacji przedsiębiorcy, stwierdzono, że beneficjent:

- odnotował spadek obrotów gospodarczych (przychodów ze sprzedaży), którego skala wyniosła: 80% w lutym 2020 r. w porównaniu do analogicznego miesiąca poprzedniego roku, tj. lutego 2019 r. (dane podane we wniosku z 29 kwietnia 2020 r.) i 81% w kwietniu 2020 r. w porównaniu do poprzedniego miesiąca, tj. marca 2020 r. (dane podane we wniosku z 1 maja 2020 r.)¹⁷. Dane z wniosków zweryfikowano na podstawie przychodów netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów wykazanych przez przedsiębiorcę w rachunku zysków i strat¹⁸ oraz deklaracjach dla podatku od towarów i usług¹⁹,
- prowadził działalność gospodarczą na dzień 31 grudnia 2019 r. oraz na dzień złożenia obu wniosków,
- podał w obu wnioskach liczby zatrudnionych pracowników na koniec miesiąca poprzedzającego miesiąc ich złożenia, tj. na koniec marca i kwietnia 2020 r., które były zgodne z liczbami ubezpieczonych wykazanymi w deklaracjach ZUS DRA Deklaracja rozliczeniowa za marzec i kwiecień 2020 r.,
- nie zalegał z płatnościami podatków i składek na ubezpieczenia społeczne na dzień 31 grudnia 2019 r. oraz na dzień złożenia wniosków.

(akta kontroli str. 40, 41, 52-55, 232-325, 413-421)

¹⁷ Zgodnie z § 10 pkt 8a „Warunki programowe” Regulaminu ubiegania się o udział w programie tarcza finansowa PFR 1.0. (obowiązującego na dzień złożenia wniosku), w programie mógł wziąć udział beneficjent, który odnotował spadek obrotów gospodarczych (przychodów ze sprzedaży), o co najmniej 25% w dowolnym miesiącu po 1 lutego 2020 r. w porównaniu do poprzedniego miesiąca lub analogicznego miesiąca ubiegłego roku w związku z zakłóceniami w funkcjonowaniu gospodarki na skutek COVID-19.

¹⁸ Pozycje: A.I. Przychody netto ze sprzedaży produktów i A.II. Przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów, rachunku zysków i strat za miesiące: styczeń i luty 2019 r. oraz od stycznia do kwietnia 2020 r.

¹⁹ Deklaracje VAT-7 za miesiące: luty 2019 r. oraz od lutego do kwietnia 2020 r.

Ponadto ustalono, że przedsiębiorca złożył w obu wnioskach oświadczenia m.in. w następującym zakresie:

- o przeważającym rodzaju faktycznie prowadzonej działalności na dzień złożenia wniosków, sklasyfikowanego w klasie PKD²⁰ 46.90.Z²¹, które były zgodne z danymi zadeklarowanymi w Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej, dalej: CEiDG,
- o posiadaniu na dzień 31 grudnia 2019 r. statusu MŚP (małego lub średniego przedsiębiorcy)²², które to oświadczenie uprawniało przedsiębiorcę do wzięcia udziału w programie tarcza finansowa PFR 1.0.,
- o przekazaniu mu przez bank wzoru umowy – oświadczenie o treści: „Oświadczam, że przed zawarciem Umowy, Bank przekazał mi elektronicznie wzór Umowy. Potwierdzam, że otrzymałem te dokumenty. Zawarcie umowy oznacza, że akceptuję treść tych dokumentów i zobowiązuję się do ich przestrzegania”. W § 2 pkt 19 umów zawarte było oświadczenie o treści: „Przedsiębiorca oświadcza, że jest świadomy tego, że subwencja finansowa udzielana jest jako pomoc przewidziana w Sekcji 3.1 Tymczasowych ram, oraz dotyczy wyłącznie przedsiębiorstw spełniających kryteria Mikro-, Małego i Średniego – Przedsiębiorcy w rozumieniu Programu oraz Załącznika Nr 1 do Rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (Dz. Urz. UE L 187/1 z 26.6.2014).”²³.

(akta kontroli str. 234-263, 281-310, 401-412)

Decyzją z 29 kwietnia 2020 r. w sprawie umowy subwencji²⁴, PFR poinformował przedsiębiorcę o dokonaniu negatywnej weryfikacji spełnienia przez niego warunków otrzymania subwencji finansowej. W decyzji nie wskazano jednak danych niezgodnych z danymi pozyskanymi przez PFR ze źródeł zewnętrznych, tj. z ZUS i Ministerstwa Finansów. W treści decyzji zapisano w powyższym zakresie jedynie, że: „W szczególności PFR ustalił, że wskazane niżej dane zamieszczone w odpowiednich polach formularza przygotowanego w tym celu przez Bank nie są zgodne z danymi pozyskanymi przez PFR z odpowiednich źródeł zewnętrznych, w tym, między innymi, Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i Ministerstwa Finansów, w ten sposób, że:” – i po tym fragmencie stosownej treści nie wpisano. Kolejne zdanie z decyzji brzmiało: „W związku z powyższym PFR informuje, że z uwagi na brak spełnienia wskazanych wyżej warunków nie jest zobowiązany do wypłaty subwencji finansowej w jakiegokolwiek wysokości.”

Ponadto, PFR poinformował w ww. decyzji, że „Przedsiębiorca jest uprawniony do korekty oświadczeń złożonych w umowie w zakresie, o którym mowa powyżej, po wyjaśnieniu rozbieżności między tymi oświadczeniami i danymi, odpowiednio z Zakładem Ubezpieczeń Społecznych (poprzez kontakt z właściwym Zakładem Ubezpieczeń Społecznych), Krajową Administracją Skarbową (poprzez kontakt z właściwym urzędem skarbowym) lub innych właściwych organów administracji

²⁰ Polskiej Klasyfikacji Działalności.

²¹ Sprzedaż hurtowa niewyspecjalizowana.

²² Zgodnie z definicją podaną w § 1 Regulaminu ubiegania się o udział w programie tarcza finansowa PFR 1.0., MŚP oznacza przedsiębiorcę, który na 31 grudnia 2019 r. (a) zatrudniał do 249 pracowników (z wyłączeniem właściciela), a jego roczny obrót za 2019 r. nie przekroczył 50.000.000 EUR, lub suma bilansowa za 2019 r. nie przekroczyła 43.000.000 EUR, (b) nie był Mikroprzedsiębiorcą, oraz (c) nie był beneficjentem finansowania udzielonego w ramach programu rządowego pt. "Tarcza Finansowa Polskiego Funduszu Rozwoju dla Dużych Firm".

²³ Oświadczenie to nie było zawarte bezpośrednio we wnioskach.

²⁴ Umowa nr 105000020000026SP z 29 kwietnia 2020 r.

i sądów". PFR poinformował także, że korekta może zostać dokonana poprzez złożenie wobec PFR przez przedsiębiorcę lub jego należycie umocowanego przedstawiciela odpowiednich oświadczeń wyłącznie za pośrednictwem banku i wyłącznie w trybie odwoławczym na zasadach opisanych w umowie.

(akta kontroli str. 264)

W latach 2020-2021 (I połowa), przedsiębiorca nie złożył odwołania od negatywnie rozpatrzonego wniosku, a właściciel wyjaśnił, że korzystając z uprawnienia do ponownego złożenia wniosku, 1 maja 2020 r. złożył kolejny wniosek, po negatywnie rozpatrzonym wniosku z 29 kwietnia 2020 r.²⁵

(akta kontroli str. 4-6, 160)

Decyzją z 5 maja 2020 r. w sprawie umowy subwencji²⁶, PFR poinformował beneficjenta o dokonaniu pozytywnej weryfikacji spełnienia przez niego warunków otrzymania subwencji finansowej. Kwota subwencji finansowej w wysokości 3 500,0 tys. zł wpłynęła na rachunek bankowy przedsiębiorcy 6 maja 2020 r.

(akta kontroli str. 6, 311)

Beneficjent wypełnił obowiązek, wynikający z umowy z 1 maja 2020 r. i złożył 2 grudnia 2020 r., za pośrednictwem bankowości elektronicznej, oświadczenie potwierdzające umocowanie osoby, która zawarła ww. umowę, do reprezentacji przedsiębiorcy.

(akta kontroli str. 304, 326-328)

Na wniosek beneficjenta, PFR wydał decyzję z 5 czerwca 2021 r. w sprawie zwolnienia z obowiązku zwrotu subwencji finansowej. W decyzji zapisano, że w związku ze złożonym oświadczeniem o rozliczeniu subwencji finansowej, PFR na podstawie dostępnych danych wyliczył zwolnienie z obowiązku zwrotu subwencji finansowej w wysokości 100%, a na podaną wartość zwolnienia złożyło się:

- 25% związane z prowadzeniem działalności gospodarczej w całym okresie 12 miesięcy od dnia przyznania subwencji,
- 75% związane z wyjątkowo trudną sytuacją wybranych branż najbardziej dotkniętych skutkami obostrzeń administracyjnych związanych z ekonomicznymi skutkami pandemii COVID-19.

(akta kontroli str. 329-355)

Badanie spełnienia przez przedsiębiorcę warunków umorzenia 100% subwencji dla MŚP podanych w oświadczeniu o rozliczeniu subwencji finansowej z 11 maja 2021 r., wykazało, że prowadził on działalność gospodarczą nieprzerwanie w okresie od dnia przyznania subwencji do dnia złożenia ww. oświadczenia (co stwierdzono na podstawie CEiDG). Podany w tym oświadczeniu kod PKD: 96.01.Z działalności prowadzonej na dzień 31 grudnia 2019 r., był ujawniony w CEiDG oraz znajdował się na liście kodów PKD kwalifikujących do zwolnienia z obowiązku zwrotu subwencji w całości, które zostały wskazane w regulaminie ubiegania się o udział w programie tarcza finansowa PFR 1.0. Wskazany przez przedsiębiorcę 58% spadek przychodów ze sprzedaży w okresie od 1 października do 31 grudnia 2020 r. w porównaniu do okresu trwającego od 1 października do 31 grudnia 2019 r., wynikał z wartości sprzedaży towarów i usług wykazanych

---

²⁵ Zgodnie z § 11 pkt 3 Regulaminu ubiegania się o udział w programie tarcza finansowa PFR 1.0., beneficjent ma prawo do złożenia tylko jednego wniosku (z zastrzeżeniem możliwości złożenia nowego wniosku w razie podjęcia przez PFR decyzji o odmowie przyznania subwencji finansowej w całości), zawarcia jednej umowy subwencji finansowej i złożenia maksymalnie dwóch odwołań od decyzji.

²⁶ Umowa nr 105000020054074SP z 1 maja 2020 r.

w deklaracjach VAT-7 za miesiące: październik, listopad i grudzień 2019 r. oraz w deklaracjach JPK V7M za miesiące: październik, listopad i grudzień 2020 r.

(akta kontroli str. 312-324, 356-383)

2. W okresie 2020-2021 (do 23 grudnia) u przedsiębiorcy nie była przeprowadzona kontrola na miejscu przez krajową administrację skarbową lub przez instytucje, które przyznały beneficjentowi pomoc w przeciwdziałaniu negatywnym skutkom pandemii COVID-19.

(akta kontroli str. 4-6, 398-400)

W wyjaśnieniach dotyczących efektów otrzymanej pomocy ze środków publicznych w łącznej wysokości 3 608 209,02 zł, z których pomoc bezzwrotną stanowiła kwota 3 584 808,98 zł, właściciel podał, że w okresie 2020-2021 (I połowa) nie dopuścił do zawieszenia działalności czy też ogłoszenia upadłości przedsiębiorstwa, pomimo że spowolnienie gospodarki globalnej i wprowadzenie obostrzeń przez kraje w związku z ogłoszeniem na początku 2020 r. pandemii COVID-19, miało bardzo istotne przełożenie na popyt na produkty przedsiębiorcy. W pierwszym kwartale 2020 r. przychody ze sprzedaży spadły o blisko 64% w porównaniu z tym samym okresem roku 2019 i pojawiły się obawy o ciągłość produkcji. Właściciel wyjaśnił, że w związku ze znacznym spadkiem przychodów, a co za tym idzie, wpływem środków finansowych, zmuszony był dokonać redukcji zakupów materiałów o ponad 57% oraz podjął trudną decyzję o obniżeniu wymiaru czasu pracy pracowników etatowych wstępnie na okres jednego kwartału 2020 r. Zdaniem właściciela, pozytywnie rozpatrzony wniosek o dofinansowanie do wynagrodzeń odsunął w czasie widmo redukcji zatrudnienia, które mogło objąć nawet ponad połowę zatrudnionej załogi, a bez wsparcia, jakie otrzymał z budżetu państwa w postaci subwencji finansowej, byłoby bardzo trudno utrzymać w kolejnych miesiącach miejsca pracy i dobrą kondycję finansową przedsiębiorstwa. Dzięki pomocy państwa udało się w drugiej połowie 2020 r. przywrócić prawidłowy bieg produkcji i utrzymać zatrudnienie na zbliżonym poziomie przez cały rok 2020. Ponadto właściciel wyjaśnił, że ostatecznie rok 2020 zakończył się niestety spadkiem przychodów o blisko 62% w porównaniu z rokiem 2019, a wraz z odmrażaniem gospodarki przedsiębiorca rozpoczął rok 2021 wzrostem przychodów ze sprzedaży oraz wzrostem zatrudnienia o około 25%.

(akta kontroli str. 4-7, 38-76)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

IV. Uwagi i wnioski

W związku z niestwierdzeniem nieprawidłowości Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag ani wniosków.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Poznaniu. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Poznań, 30 marca 2022 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Poznaniu

Kontroler

Dyrektor

Ewa Kruszyńska
główny specjalista kontroli państwowej

Marcin Stefaniak
p.o. Dyrektora